

AJÁNLÁSOK A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS BIZOTTSÁGA SZÁMÁRA

ELŐZMÉNYEK, A KEREKASZTAL TEVÉKENYSÉGE

A Kerekasztal az allergia ellen, a parlagfűmentes Magyarországért tevékenykedők önkéntes, konzultatív, információs fóruma. Igazi kerekasztal, amely mellett képviselteti magát minden parlagfű problémával foglalkozó társadalmi csoport: országgyűlési képviselők, kormányzati tisztségviselők, mezőgazdasági, egészségügyi, környezetvédelmi szakértők és civilek. A kerekasztal célja és feladata az allergia és az allergén gyomnövények terjedése okainak mérséklése.

Fő eszköze az információcsere, a különböző társadalmi csoportok érveinek meghallgatása, szempontjaik összehangolása. E feladatkörében eredmény, hogy a parlagfűellenes akcióterv készítése során a kormányzat figyelembe vette a kerekasztal javaslatainak jelentős részét. Eredmény, hogy a parlagfű-problémát az Országgyűlés illetékes bizottságai figyelemmel kísérik, több alkalommal bizottsági napirendként tárgyalták a parlagfű kérdéskör aktuális problémáit.

A kerekasztal munkájának elismerése, hogy a jelen javaslatok elkészítésére felkérést kapott a Fenntartható fejlődés bizottságától. Mostani javaslataink csak rövid időtávra, az elkövetkezendő 2-3 évre vonatkoznak. Egy esetleges következő anyagban foglalkozunk majd hosszú időtávú kitekintéssel, amelyben már az addig szerzett tapasztalatokra is tekintettel lehetünk.

JAVASLATAINK

1. A parlagfűellenes küzdelem további strukturális, szervezési tennivalói

A "Kinek, mit, mikor és miért kell tennie?" kérdésre a jelenleginél áttekinthetőbb válaszokra van szükség.

A) Kormányzati szinten

A válaszokhoz alapvető egy, a megfogalmazásukhoz elegendő felhatalmazással rendelkező operatív szerv létrehozása, mert a parlagfű-probléma több tárcát érintő feladatok végrehajtását jelenti. Ráadásul a parlagfű irtása szűk időtartományban, évente néhány hónapon keresztül igényli sok ember nagytömegű munkáját. Az eredményességhez szükséges a tárcák tevékenységének naprakész összehangolása. Ennek több lehetősége is van.

- Az akcióterv rendelkezik tárcaközi bizottság létrehozásáról, sürgetjük a bizottság létrehozását.
- Kormánybizottság fölállítása. A kerekasztal ezt a megoldást - tárcaközi bizottság helyett - jobbnak tartaná arra a néhány éves, átmeneti időszakra, amíg az ország területének jelenlegi súlyos fertőzöttsége fennáll.

Az összehangolást végző szervtől az alábbi feladatok rövid idő alatt megvalósuló megoldását várjuk:

- a felderítés, a mentesítés és a bírságolás eljárásainak gyorsítását, az adminisztráció csökkentését,
- a pollenkoncentráció csökkentésére vonatkozóan konkrét célértékek és időütemezés bevezetését,
- a parlagfűmentes gazdálkodást ösztönző és támogató rendszer kidolgozását és bevezetését,
- minden intézkedés kidolgozásánál legyen szempont a parlagfű terjedés megelőzésének szolgálata.

B) Intézményi szinten

A parlagfüellenes tevékenységben szerepet játszó intézmények és tevékenységi köre kialakult. A parlagfü-fertőzöttség időbeli alakulásának figyelemmel kísérése és nyilvántartása, a védekezés eredményessége a szakterületek jobb együttműködését igényli.

- Az intézmények munkáját, különösen a hatóságokét, létszámproblémák nehezítik a fölmérés és a védekezés évi néhány hónapjában. Mivel a parlagfüvel fertőzött területeknek évek óta csak néhány százalékát találták meg, ezért javasoljuk a valamennyi külterületet érintő parcellaszintű felmérést, a pollenszórási szezon előtt (júliusban), laikus segítők (magán-személyek, helyi egyesületek) bevonásával. A szisztematikus bejárás összeköthető más, környezetvédelmi szempontból hasznos tevékenységgel, például illegális hulladéklerakók felderítésével.
- Tisztázandó a "fertőzött" és a "parlagfümentes" területek hatósági és köznyelvi értelmezésének ellentéte. A jelenlegi hatósági eljárás csak a jegyzőkönyvezett területrészeket minősíti "parlagfüvesnek", a bejárás során érintett, de részletesen nem vizsgált területeket "felderített, nem parlagfüvesként" minősíti. A hatósági rendszer felülvizsgálatát javasoljuk a nem parlagfüves minősítés megalapozottabbá tétele érdekében.
- Készüljön nyilvános internetes közös adatbázis, amelyben minden bejelentett, felmért, azonosított terület szerepeljen, méretével, GPS koordinátaival, az esetleges intézkedés idejével, eredményével és költségeivel együtt, bárki által hozzáférhetően. A transzparencia növelése valamennyi "illetékest" - a kiskert tulajdonostól az önkormányzatokon keresztül a honvédségi, MÁV és más kezelőig, földbirtokosokig - nagyobb aktivitásra serkentene.

2. A parlagfüellenes tevékenységbe bevont intézmények és társadalmi csoportok bővítését, súlyuk növelését javasoljuk. Mindhárom releváns szakterületen (mezőgazdaság, aerobiológia, egészségügy) vannak tartalékok.

- A növényorvosok szolgálat jellegű tevékenységének és hatókörének kiterjesztése;
A legtöbb fertőzés mezőgazdasági területről származik, a gazdálkodókat hozzá kell segíteni a fertőzést megelőző, vagy legalább csökkentő termesztési módok alkalmazásához.
- A mezőőri szolgálat intézményesített formában történő felélesztése;
Ennek nemcsak a parlagfü, hanem a vidék, a föld védelme szempontjából is fontos hozadéka lenne.
- A házi orvosok nagyobb súllyal történő bevonása a megelőzésbe és a gyógyításba;
Más országok gyakorlatának alapulvétele már rövid távon is gyors eredményességet ígér. Szükség lenne a betegszám minél pontosabb becslésére, legalább reprezentatív minta alapján.
- A meteorológiai, aerobiológiai, herbológiai, növényélettani szakterületek tudományos eredményeinek célratörőbb felhasználása a haszonnövény termesztés tervezésébe;
A parlagfü mint növény az időjárástól rövid távon, területi elterjedtsége az éghajlattól hosszú távon, nagy mértékben függ. Az éghajlatváltozással összefüggő tudományos kutatások Kárpát-medencére adaptált eredményei továbbfejleszthetők lennének a parlagfü-mentesítés problémakörében.
- Kommunikációs platform létrehozása, ahol az allergiákkal kapcsolatos kérdésekre minden érdeklődő megalapozott szakmai információk alapján, hazai szakemberektől kap korrekt választ.

ALLERGIA-PARLAGFŰ KEREKASZTAL

Napjainkban a közösségi médiában számos téves, alkalmanként szándékosan - üzleti céllal - megtévesztő információ kering, az érdeklődők nagy része nem tud ezek igazságtartalmáról meggyőződni. Ennek egyik káros hozadéka, hogy a nagyközönség a megelőzőnek-gyógyítónak hirdetett nem-konvencionális (nem bizonyított hatékonyságú) eljárásokra többet költ, mint allergia gyógyszerekre és egészségtudatos életmódváltoztatásokra együttesen.

3. Finanziális kérdések

A) Kiadások

- Az intézmények évente azonos mértékű monitoring jellegű tevékenységéhez a finansziális háttérrel hosszabb időre belátható módon biztosítani kellene.
Ennek szükségességét - a napi feladatok mellett - a globális felmelegedés miatt előrelátható újabb parlagfű-problémák is indokolják. A globális felmelegedés kérdéseire adandó válaszokhoz történő felkészülés csak megbízható monitoringrendszer és elegendően hosszú adatbázis birtokában lehetséges.
- A felderítést és a monitoringot szolgáló, szerény költségigényű, de az eredményességhez kulcsfontosságú beruházások mielőbbi megvalósítása.
- A 2014-2020 időszakra vonatkozó uniós forrásokat, az operatív programokat ki kell egészíteni a parlagfű kérdéskörére vonatkozó feladatokkal.

B) Bevételek

- A személyi jövedelemadó egyszázalék felajánlás újbóli lehetővé tétele;
- A lakossági bejelentések felderítésben játszó hasznának becslése, és ennek alapján e tevékenység bővítése vagy csökkentése.

4. Együttműködés a kormányzat parlagfűellenes intézkedéseinek kidolgozásában

Az akcióterv tavalyi végrehajtásáról készült beszámoló több jogszabály tervezett változtatását jelzi a hatósági munkával kapcsolatban. A változtatásoktól várt hatékonyságnövekedést - a gyakorlati tapasztalatok alapján - szakmai és civil tapasztalatok figyelembevétele növelhetné.

Budapest, 2013. november 29.

Bartos Mónika

országgyűlési képviselő
társelnök

Szabó Rebeka

országgyűlési képviselő
társelnök